

ČASOPIS ZÁKLADNÍ ŠKOLY A MATEŘSKÉ ŠKOLY VYŠKOV, LETNÍ POLE

www.zsletnipole.cz

LETŇÁČEK

Jaro 2015

OBSAH

Obsah

Úvod.....	1
Školní zprávy.....	2
Jaro.....	6
Jarní omalovánka.....	6
Jarní příběh.....	7
Básničky.....	8
Říkadky ke jménům.....	9
Pohádka.....	11
Úkoly k pohádce.....	13
Origami.....	14
Bludiště.....	16
Vtipy.....	16
Matematická hádanka.....	17
Osmisměrka.....	18
Skrývačka.....	19
Ze světa rostlin.....	20
Ze světa zvířat.....	21
Test: Jak znáte české pohádky.....	22
Z literárního koutku – Jan Neruda.....	24
Přivedla žebráka na mizinu.....	25
Péče o zdraví.....	31
Správné řešení úkolů ze zimního čísla 2014.....	32

Úvod

Milí čtenáři,

sníh už nám roztál, zima skončila.

A s příchodem jara také vychází další číslo našeho školního časopisu.

Chtěla bych poděkovat všem, kteří se na **Letňáčku** podílejí. Poděkování patří nejen členům „redakční rady“, ale i Vám ostatním, kteří přispíváte. V uplynulých měsících jsme opět rozšířili okruh redaktorů, což mě velmi těší. Jako nové členy jsme přivítali Kristýnu Kolískovou ze třídy 4. B a Václava Hanulíka ze třídy 4. A.

Také bych chtěla připomenout, že náš časopis je plný zábavných úkolů a hádanek, které čerpám z internetových stránek **www.detskestranky.cz**. Pokuste se je vyřešit.... Na konci školního roku budou nejšikovnější z Vás odměněni.

Doufám, že jste si během jarních prázdnin odpočinuli a přeji Vám hezké počtení.

p. uč. T. Bařinová ☺

Školní zprávy

aneb

Co se v uplynulých měsících událo?

V úterý 6. ledna zavítali i do naší školy tři králové.

Děti z mateřské školy a naše prvňáčky navštívili Kašpar, Melichar a Baltazar a zazpívali jim svou tradiční koledu. Vytvořili tak atmosféru k povídání o tradicích, které k tomuto svátku patří. Akci pro své spolužáky zorganizoval ekologický kroužek Koukol.

Okresní přebor stolního tenisu neregistrovaných hráčů

Dne 23. 1. 2015 se pod záštitou DDM Vyškov konal okresní přebor neregistrovaných hráčů ve stolním tenise. Celá soutěž se pro nás vyvíjela velice slibně a v neúprosném systému soutěže „tzv. pavouku“, jsme postupně vyřadili všechny hráče z ostatních škol a oddílů. Do závěrečných kol soutěže, kdy se rozhodovalo o medailích, se probojovali pouze žáci naší školy. Nakonec si zaslouženě odnesl zlatou medaili Michal Šípek z 9. A, na druhém místě skončil Marek Hasala z 8. A a třetí místo získal David Nohel ze 7. A. Přebor se konal jako smíšený, tj. děvčata i chlapci hrají ve společné kategorii. Měli jsme v turnaji dvě zástupkyně, A. Vernerovou (9. A) a I. Štursovou (7. A). Bohužel i díky nekompromisnímu losu narazila obě děvčata na pozdější medailisty a z turnaje vypadla. Přesto bych chtěl ocenit především Ivetu Štursovou, která se neuvěřitelně zlepšila a i vítěz turnaje M. Šípek uznal, že měl co dělat, aby ji těsně porazil 2:1 na sety. Dle mého názoru je Iveta technicky nejlepší hráčkou stolního tenisu naší školy za poslední roky s potenciálem se dále zlepšovat, protože chodí teprve do sedmé třídy. Všem účastníkům děkujeme za příkladnou reprezentaci školy.

Kryštof Vintera - vítěz na trati 510 m

V sobotu 24. 1. 2015 se vydal mladý, ale již zkušený atlet a žák naší školy - Kryštof Vintera na závody s rodiči do Hulína. Na trati s délkou 510 m zvítězil a zaslouženě získal první cenu. BLAHOPŘEJEME.

Opět máme vítěze matematické olympiády!

V lednu se uskutečnilo okresní kolo matematické olympiády 9. tříd a víceletých gymnázií. Naši školu velmi úspěšně reprezentoval Josef Minařík, který v okresním kole za poslední čtyři roky nepoznal hořkost porážky. Také letos s přehledem zvítězil a vybojoval si postup do krajského kola.

Dnes 10. 2. 2015 zažili žáci 6. - 9. tříd velmi zajímavé dopoledne ve společnosti vojáků z vyškovského vojenského útvaru.

V rámci projektu POKOS, do něhož se naše škola přihlásila, prezentovali vojáci žákům Armádu České republiky, její poslání a úkoly. Žáci shlédli při praktických ukázkách poutavá videa z výcviku i nasazení vojáků v zahraničních misích, prohlédli si jejich výstroj, výzbroj a vybavení, ti odvážnější si je i vyzkoušeli. Cenné informace žáci načerpali pod vedením zkušených vojáků při praktických hodinách zdravotnické přípravy a chemické ochrany. Odnášeli si mnoho zajímavých postřehů i materiálů. Nezbyvá než poděkovat za dokonalou přípravu projektu i jeho provedení.

Poděkování všem žákům a pedagogům, kteří se zasloužili o zpestření školního plesu svým kulturním vystoupením.

Žáci 8. a 9. ročníku zahájili ples nádhernou polonézou, gymnastky předvedly, jak jsou šikovné a ohebné a obdivné pohledy sklidili i naši nejlepší atleti, sportovci a matematici, kteří byli právě na plesu před zraky rodičů oceněni medailí, děkovným listem a pohárem.

Byli to:

V kategorii úspěšný atlet roku 2014: Vernerová Alexandra (9. A), Navrátil David a Osolsobě Jiří (8. B), Londinová Lucie (7. B)

V kategorii všestranný sportovec: Adamec Lukáš (9. A), Matalová Adéla (8. B)

V kategorii nejoblíbenější sportovec: Osolsobě Jiří (8. B), Gryc Daniel (4. A)

V kategorii úspěchy ve vědomostních soutěžích: Minařík Josef (9. A), Zabloudil Radek (8. A)

Zeměpisná olympiáda – okresní kolo 2015

Dne 17. 2. a 18. 2. 2015 se Petr Nohejl ze tř. 6. A a Radek Zabloudil ze tř. 8. A zúčastnili okresního kola Zeměpisné olympiády. Tato olympiáda je těžká a komplikovaná, protože zadání je rozděleno do tří témat – práce s atlasem, práce bez atlasu a všeobecný přehled. Petr Nohejl získal překrásné páté místo a Radek Zabloudil dvanácté místo v okrese. Blahopřejeme vám hoši !

Okresní kolo v basketbalu (dívky 8. – 9. tříd) 2015

Ve středu 18. 2. 2015 se konalo okresní kolo v basketbalu starších žákyň (8. – 9. tříd) na ZŠ Tyršova. Turnaj se hrál systémem každý s každým. Naše děvčata byla velmi úspěšná. Postupně přesvědčivě porazila ZŠ Purkyňovu 26 : 0, ZŠ Rousínov 22 : 6 a v rozhodujícím zápase jsme se utkali se ZŠ Tyršova. **Tento jediný soupeř byl schopen se s námi měřit v basketbalovém umu, přesto jsme jej porazili a získali vítězství v okresním přeboru.**

Okresní kolo v basketbalu (chlapci 8. – 9. tříd) 2015

Dne 19. 2. 2015 se odehrálo okresní kolo v basketbalu starších žáků (8. – 9. tříd) na naší domácí horké půdě. Do turnaje bylo přihlášeno sedm základních škol, proto musel být turnaj rozdělen na dvě skupiny. Svoji skupinu jsme hladce vyhráli a porazili jsme školy Gymnázium Bučovice a ZŠ Nádražní 5. Čekali jsme na vítěze druhé skupiny, abychom sehráli finálový zápas o postup do krajského kola.

Utkání jsme sehráli se ZŠ Vyškov, Tyršova. **Naše nekompromisní výhra nad ZŠ Vyškov, Tyršova v poměru 42 : 8 nás poslala do krajského kola.**

Veliké poděkování patří hráčům, protože jejich hra měla parametry NBA. Kluci byla to nádhera a udělali jste nám velikou radost. Poděkování patří: kapitánovi družstva L. Adamcovi tř. 9. A, M. Slavíkovi ze tř. 9. A, M. Bubeníkovi tř. 9. A, M. Fišerovi tř. 9. A, A. Sekaninovi tř. 9. A, J. Osol sobě tř. 8. B, D. Navrátilovi tř. 8. B, K. Pacejkovi tř. 8. B, M. Poučovi tř. 8. B a D. Mikyskovi ze tř. 9. A.

Chlapcům děkujeme za reprezentaci školy a budeme držet palce v krajském kole, které se koná v Kyjově 24. 3. 2015

Všechny zprávy jsou dostupné na internetových stránkách naší školy:

www.zsletnipole.cz.

Jaro

Jaro začíná jarní rovnodenností (kolísá mezi 19. – 21. březnem).

Je to jedno ze čtyř ročních období, kdy se po zimě začínají probouzet rostliny i živočichové. Na stromech se objevují pupeny, rostliny začínají klíčit a růst. Ptáci přilétají z teplých krajín, stavějí si hnízda a snášejí vejce. Zvířata přivádějí na svět mláďata. Prodlužují se dny a otepluje se.

Jarní omalovánka

Jarní příběh

Příběh s názvem „Jarní zahrada“ od autorky Lois Rock pro Vás k přečtení vybrala a připravila naše redaktorka Martinka Kadlčíková ze třídy 5. A.

Všechny děti si rády hrály v parku. Někdy se zastavily, aby pozorovaly lidi, kteří občas přicházeli a čistili sousední pozemek zarostlý trním. Jednou se tam objevila nějaká cedulka. „Už víme, co tam dělají,“ řekla paní Monika. Starý zarostlý pozemek chtěli přeměnit v jarní zahradu, plnou divoce rostoucích květin, do které by se slétali ptáci a motýli. A hledali lidi, kteří by jim při tom pomohli.

Jedna paní dostala na starost velký pytel se všemi semeny a lopatkou je nabírala do malých sáčků pro děti. „Teď jděte a rozházejte semínka tam, kde jsme uhrabali zem,“ řekla jim paní. Děti se rozběhly a plnými hrstmi rozhazovaly semínka všude kolem. Některá semínka padla na kraj políčka, kde bylo hodně kamenů. Jiná padla na rovné a tvrdé cesty. A další semínka padla daleko do trnitého ostružiní. Ale nejvíce semínek padlo do dobré hnědé půdy. Když všichni skončili s rozhazováním semínek, zastavili se a obdivovali své dílo. „Podívejte se,“ vykřikla Markétka, „ptáci už semínka ochutnávají.“ A byla to pravda. Na tvrdých pěšinkách seděli ptáci a zobali ze všech sil. „To nevadí“ řekla paní, která jim semínka rozdávala. „Právě začíná pršet. Zbytek semínek se tak dostane hlouběji do půdy a začne růst.“

Pak přišly deštivé a sluneční dny. Nikdo ještě nevěděl, jestli semínka, která zapadla mezi ostružiní, rostou, protože díky slunci a dešti rostlo trnité houští ještě rychleji. Semínka u kamenitých okrajů také rostla docela rychle. Když pak ale jednou přišel zvlášť horký den, začala semínka najednou vadnout. „Na takových kamenech jim nemohou narůst silné kořeny,“ vysvětlovala dětem Markétčina maminka. „Pojďte se podívat, co se stalo se sazeničkami v dobré půdě.“ V dobré půdě semínka rostla a rostla. Děti běhaly kolem po cestičkách a pozorovaly motýly, jak létají z jednoho květu na druhý. A později, když se z květů staly plody, přilétávali ptáci a nacházeli spoustu semínek k jídlu. „To je ale hezká zahrada“ říkaly děti a byly moc šťastné, že to tak je i díky jim.

Básničky

Štěpán Zlatník (žák 6. A) své básničky vymýšlí a píše úplně sám ve svém volném čase.

Slunce zachází, měsíc vychází....

Hvězda svítla – ozářená byla mýtiny....

Mraky přichází a měsíc za ně zachází....

Slunce je zas nad obzorem – za chvíli se koukne na zem....

Děkujeme, že se s námi o jednu báseň podělil.

Další básnička vítající jaro je od děvčat ze třídy 4. B.

Autorkami jsou Kristýnka Kolísková a Natálka Konupková. Děkujeme!

Zima, zima – to je prima,

ale už nám skončila!

.... A jaro zase začíná....

Květy růží, poupátka –

– začíná jarní pohádka.

Básnička o únoru

Arnošt Vít

V únoru, v únoru
jezdím dolů, nahoru.

Kopeček mi stačí
k jízdě na pekáči.

V únoru, v únoru
otevřeme závoru,
jaro čeká za vraty
s růžovými poupaty.

Básnička o březnu

V březnu, v březnu sníh už nenaleznu,
leda někde na horách.
Jaro už je na dosah.
V březnu břízy jsou už plné mízy,
oznamuje petrklíč,
že ta zima už je pryč.

Říkanky ke jménům

Kdo v těchto dnech slavil svátek?

1. ledna NOVÝ ROK

„Nový rok – to chce grog,“
říká táta mámě.
A já cvok aspoň lok
loudím – ovšem marně!

2. února NELA

S naší Nelou čerti melou,
chvilku nemá stání!
Rána z děla – to je Nela,
když je na podání.

7. února VERONIKA

Veronika nenaříká,
neřuká a nelká.
Veronice převelice
sluší mašle velká.

14. února VALENTÝN

Když se šinem s Valentýnem,
to se něco šine!
Půjdem spolu na kofolu,
milý Valentýne!

22. února PETR

Viděl Petr v metru svetr,
na něm sedět setra.
Myslel Petr, že ten setr
svetr si tam větrá.

24. února MATĚJ

Táta píská na Matýska,
tma se plíží strání.
„Hej, Matesi,“ volá, „kde jsi?
Nech už lyžování!“

Použitý zdroj: www.detskestraky.cz

Pohádka

Teta to plete – pohádka první

Teta ráda plete. Plete svetry, šály, čepice i rukavice. A taky pohádky. Nevěříte? Tak tady ji máme, tetu Bětu. Bez barevných klubíček vlny neudělá ani ránu. To znamená, že se bez nich nikam nehne. Má je všude s sebou. Nosí je v batohu na zádech nebo ve velké pružované tašce. I s pletacími dráty. Protože co kdyby se někde dalo chvíli plést? Třeba na zastávce autobusu. Nebo v čekárně u zubaře. Nebo potmě v kině. Proč ne? Teta Běta to klidně zvládne i tam.

„Teto, upleť mi šálu“, zaškemrala Šárka.

„Nějakou hodně barevnou, víš.“

Teta Běta vylovila z tašky červené klubíčko a s krabatým čelem přemýšlí.

„Hodně barevnou, říkáš?“

„A budeš nám při tom vyprávět, vid’?“ přidal se Šárčin bráška Vašík.

Teta Běta nabrala pletacími jehlicemi první vlněné oko a svoje oči šibalsky přimhouřila: „Vyprávět? Tak poslouchejte.“

Byla jedna holčička, a ta ráda nosila červenou čepičku. Podle té čepičky se jí začalo říkat Červená karkulka. Jednoho dne řekla maminka: „Karkulko, babička má dnes narozeniny. Vid’, že jí doneseš dárky a dort?“ Karkulka si všechno naskládala do košíčku a šla. Cesta ji vedla hlubokým lesem. Ale Karkulka se nebála. Lesem šla sama už mockrát. Sbírala lesní jahody a zpívala si:

„Já, Karkulka malá,
mezi jahodama,
jahůdek je na tisíce
a já jenom sama.
Kdyby bylo ještě
těch jahůdek dvě stě,
já bych se v nich červenala
jako švarné děvče.“

A jak si tak Karkulka zpívala, objevil se před ní najednou vznešený jelen se zlatými parohy.

„A jejej,“ vyjekla Šárka. „Už to začíná. Teta to zase plete.“

A teta pletla, jen se jí jehlice v rukou míhaly.

Karkulka se jelena se zlatými parohy lekla. Ale on na ni přátelsky zamrkal a zeptal se: „Kampak máš namířeno, děvče?“ „K babičce do chaloupky,“ špitla Karkulka. „Má dnes narozeniny, a tak ji nesu dárky a dort.“ Jelen pokýval hlavou. V tu chvíli problesklo větvemi stromů slunce a jelenovy zlaté parohy se ještě víc rozzářily. „Proč máš tak zlaté parohy?“ podivila se Karkulka. „To abych tě lépe viděl,“ odpověděl jelen. „Podívej, jak mi parohy na slunci svítí. Ale řekni mi, proč ty máš tak červenou čepičku?“ „Protože se mi líbí,“ odsekla Karkulka a honem popadla košík, že už musí jít. Vzpomněla si, že bavit se v lese s cizími jeleny má vlastně přísně zakázáno.

Karkulce cesta rychle ubíhala a za chvíli stála před babiččinou chaloupkou. Zaťukala na dveře, ale uvnitř bylo ticho. Karkulka zaťukala podruhé. A zase nic. „Otevři, babičko,“ zavolala hlasitě, „to jsem já, Karkulka.“ Ale nikdo neotvíral, nikdo se neozýval.

„Otevři, jen dva prstíčky tam strčím, trochu se najím a hned zase půjdu,“ zkoušela to Karkulka znovu. Marně. Odpolední slunce už kreslilo dlouhé stíny, a Karkulka unaveně usedla do mechu. A pak, kde se vzaly, tu se vzaly, objevily se před chaloupkou divoké jezinky. Vlasy měly rozčuchané, šaty roztrhané a hladovýma očima koulely po Karkulce. Nakláněly se k ní blíž a blíž a ještě blíž A nakonec ji popadly a unášely pryč.

„No nazdar, ještě jezinky!“ vyjekl Vašík.

„Snad se nebojíš?“ dobírala si ho Šárka.

„Když je v pohádce jelen se zlatými parohy, musíš čekat, že se objeví i jezinky.“

Teta jen souhlasně pokývala hlavou a pokračovala.

Polekaná Karkulka nevěděla, co dělat. Jezinek bylo moc a ubránit se jim nemohla. V zoufalství si vzpomněla na jelena se zlatými parohy, a jak nejhlasitěji mohla, zavolala: „Přes hory, přes doly, ty zlaté parohy, kde se pasou? Červenou karkulku jezinky pryč nesou!“ Jenže jelen se už pásal o tři paseky dál a Karkulčino úpěnlivé volání neslyšel. Jezinky zavlekly Karkulku hluboko do lesa a zavřely ji do své jeskyně. „Co máš v tom košíčku?“ ptaly se zvědavě. „Dort a dárky pro babičku,“ pípla Karkulka. „Sem s tím košíkem,“ rozkázaly jezinky. „Dort si samy sníme, pak tě vykrmíme a taky sníme.“ „Sníte?“ rozplakala se Karkulka, ale nebylo jí to nic platné. A tak seděla v rohu jeskyně a ze vší té beznaděje se dala do smutného zpívání:

„Měla jsem já košíček,
byl v něm dort a dárky,
dort mi snědly jezinky
a mě snědí taky.
Volala jsem jelena,
má zlaté paroží,
unesly mě jezinky,
zle se mnou naloží.“

Jelen se zlatými parohy se zatím při pastvě zatoulal do blízkosti jeskyně. Zaslých písničku a rozběhl se Karkulku vysvobodit. Jakmile vtrhl do jeskyně, jezinky se lekly a s pištěním se rozutekly. Jelen si Karkulku vysadil za zlaté paroží a zanesl ji zpátky k babiččině chaloupce. Kopnutím otevřel dveře a Karkulku posadil na kraj postele.

„Kdo mě to budí?“ ozvalo se z peřin rozespale. „Přece já, Karkulka. Ale kdo jsi ty? Ty nejsi moje babička!“ „Já jsem vlk,“ protáhl se ten v peřinách líně. „A proč máš tak velké břicho, vlku?“ zeptala se Karkulka podezíravě. „Protože jsem se přejedl,“ zafuněl vlk. „Spolkl jsem babičku, spolkl jsem kluka a tebe bych taky nejraději spolkl. Ale už nemůžu.“

„Však my ti pomůžeme,“ prohlásil jelen a zlatými parohy rozpáral vlkovi břicho. Z břicha vyskočila babička a za ní se vykutálel klouček tlustý na tři prsty. Červená karkulka se zaradovala. „Co ty tu děláš, Smolíčku pacholíčku?“ zeptal se tloušťka udiveně jelen. „Šel jsem do lesa na jahody. Jenže mě chtěly chytit a sníst jezinky. Utekl jsem jim, ale nakonec mě snědl vlk,“ přiznal kluk zahanbeně.

„Nic si z toho nedělej,“ ozval se honem Vašík. „To víš, naše teta Běta. Ona pořád něco plete. Ale hlavní je, že všechno nakonec dobře dopadlo.“ „No, aby ne,“ broukla teta a na znamení konce pohádky zazvonila jedním pletacím drátem o druhý.

Použitý zdroj: Březinová, I. *Teta to plete*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01365-7.

Úkoly k pohádce

Víte, jak to bylo v nepopletených pohádkách?

Které dvě pohádky teta Běta spletla dohromady?

Koho potkala Červená karkulka v lese?

Na co se Karkulka ptala vlka převlečeného za babičku a ležícího v babiččině posteli?

Kdo vysvobodil babičku z vlkova břicha?

Jak jezinky přemlouvaly Smolíčka, aby jim otevřel světničku?

Kdo zachránil Smolíčka ze spárů jezinek?

Jakou říkankou Smolíček jelena přivolal?

Použitý zdroj: Březinová, I. *Teta to plete*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01365-7.

Origami

Papírové skládačky jsou velmi nenáročné na materiál, protože si vystačí jen s barevnými papíry, nůžkami, pastelkami a sem tam se bude hodit i lepidlo.

Začínáme s velrybou.

Potřebujeme:

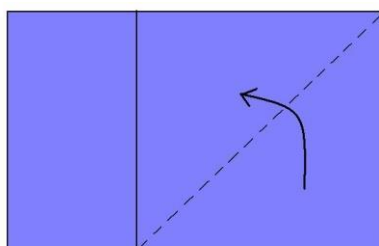
Modrý nebo šedý papír

Černý fix či pastelku

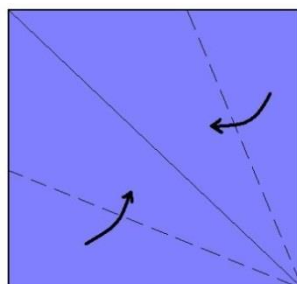
Nůžky

Postup:

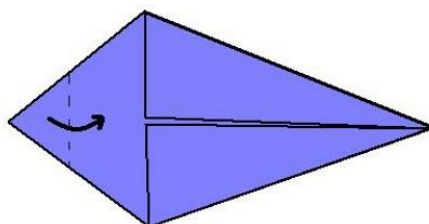
1. Nejprve musíme z obdélníkového papíru získat čtverec. To uděláme tak, že vezmeme libovolný roh papíru a přehneme ho k protější straně tak, aby se hrany papíru kryly.

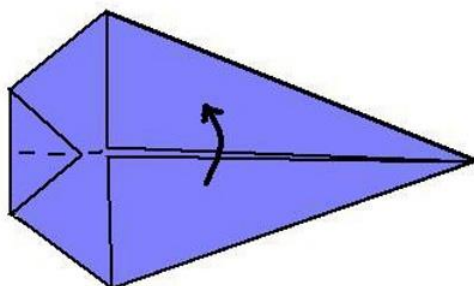
2. Když máme čtverec, přehneme ho po diagonále na dvě poloviny. Tím získáme rýsku, ke které budeme ohýbat dva protější rohy. Tak získáme tvar podobný kornoutu.

3. Nyní horní špičku tohoto kornoutu ohneme dolů.

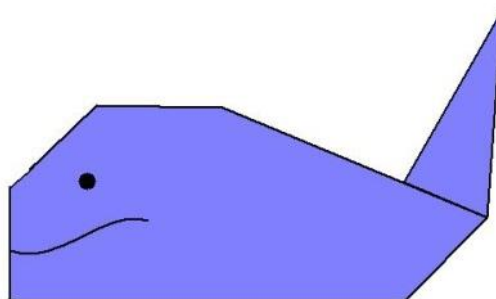
4. V dalším kroku přehneme celý tento kornout na dvě půlky podle původní rysky.

5. Už se blížíme ke konci, ale ještě nám chybí pár maličkostí. Papír si položíme nejdelší rovnou stranou ke stolu a přehneme dovnitř horní špičky obou půlek papíru. Už nám chybí jen ocas, který dostaneme tak, že dlouhou špičku papíru přehneme směrem nahoru (obě poloviny zároveň).

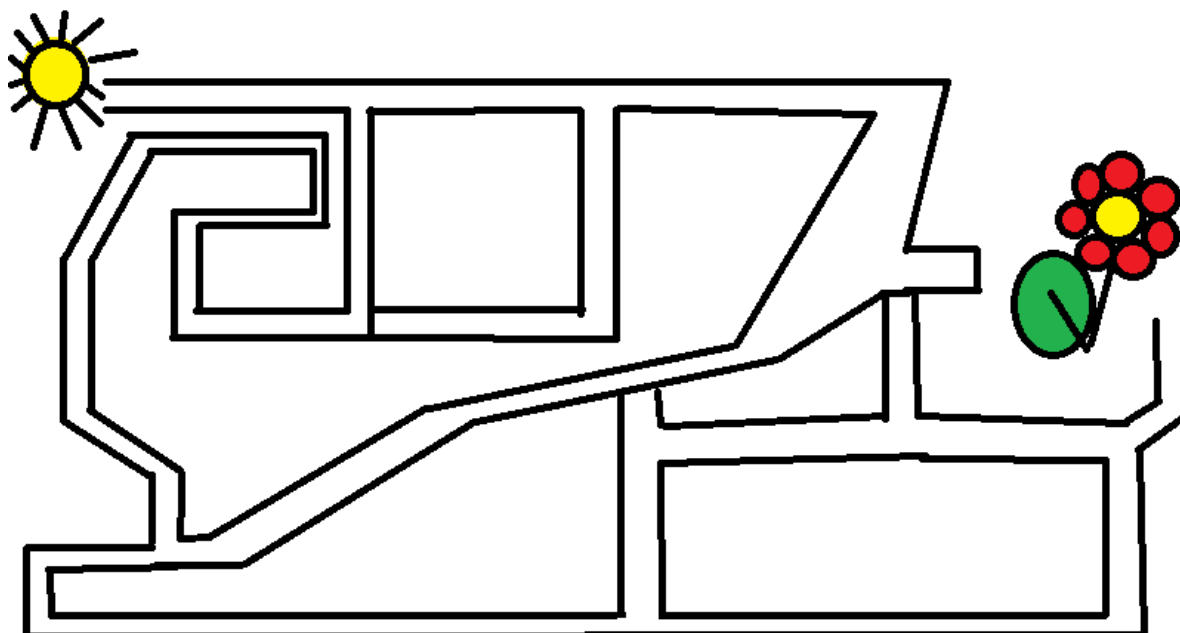
6. Nakonec stačí jen domalovat oči a pusku a velryba je hotová.

Použitý zdroj: www.detskestranky.cz

Bludiště

Verunka Orálková, 4. B., vymyslela bludiště. Najde sluníčko cestu ke kytice?

Vtipy

VÍTE PROČ MÁ BLONDÝNKA NA BŘIŠE BRÝLE?

PROTOŽE ZJISTILA, ŽE MÁ SLEPÉ STŘEVO.

VÍTE, PROČ BLONDÝNKY JÍ JOGURT V OBCHODĚ?

JE NA NĚM NAPSÁNO ZDE OTEVŘÍT.

VÍTE, JAK ZABAVIT BLONDÝNKU?

POSTAVTE JI PŘED ZRCADLO A ŘEKNĚTE,
AŽ HRAJE KAMEN, NŮŽKY, PAPIR, DOKUD NEVYHRAJE.

Tyto vtipy pro vás připravil Antonín Vrána ze třídy 4. B.

A doufáme, že se blondýnky neurazí. ☺

Matematická hádanka

Doplňte prázdná políčka tak, aby vám vyšly uvedené výsledky.

Každou číslici od 1 do 9 smíte použít jen jednou.

Nezapomeňte, že násobení a dělení má přednost před sčítáním a odčítáním.

	+		+		22
X		-		+	
	+		X		37
+		-		-	
	+		+		6
47		1		12	

Použitý zdroj: www.detskestranky.cz

Osmisměrka

Vyhledej následující přídavná jména:

**d'ábelský, děsivý, dravý, hnusný, hrozný, lstivý, odporný, ohavný, ošklivý,
pekelný, podlý, prohnáný, příšerný, přízračný, strašidelný, strašný, šílený,
špatný, upíří, zlý**

Můžeš je číst vodorovně, svisle i šikmo – normálně i pozpátku.

L	P	Ý	N	R	E	Š	Í	Ř	P	D	F	O
Ý	R	P	D	Ě	S	I	V	Ý	S	R	H	O
N	O	Z	Ý	N	E	L	Í	Š	O	A	N	D
L	H	Ý	L	Z	K	Ý	P	E	V	V	P	P
E	N	Ý	B	G	N	A	T	N	C	Ý	Ř	O
D	A	N	V	Z	T	Ý	Ý	H	K	S	Í	R
I	N	Š	U	N	D	B	N	S	M	P	Z	N
Š	Ý	A	Ý	O	Š	K	L	I	V	Ý	R	Ý
A	H	R	F	T	Í	E	E	C	U	Y	A	N
R	S	T	O	Ř	B	D	K	S	H	T	Č	Z
T	E	S	Í	Á	N	Z	E	I	K	V	N	O
S	J	P	Ď	M	A	R	P	O	D	L	Ý	R
B	U	L	S	T	I	V	Ý	N	S	U	N	H

Použitý zdroj: Disney. *Velká kniha hádanek*. 1. vyd. Praha: Egmont. ISBN 80-7186-241-X.

Skrývačka

Ve větách se skryly české a moravské řeky. Najdete je všechny?

1. Rozhodčí přikývl: „Ta vaše sestava byla nejlepší!“
2. Už jsi viděl letadla bez pilotů?
3. Lindo, ta vaše sestra je ale číslo!
4. Orli celý den pozorovali svou kořist.
5. Ta malá holka běžela bosá za vaší kočkou.
6. Říkám, že mám vždycky pravdu.
7. Vyprávěl, že Beroun každý zná, ale já jsem tam nikdy nebyl.
8. Ne, žár kameny nerozpálí.
9. Špinavá kaluž nic Evičce neříká, zato Adam šlápne do každé.
10. Tady je to určitě nejlepší.
11. Miluji humor a vše obrázky.
12. Než se mu to povedlo, zlámal šest proutků.

Ze světa rostlin

Bledule jarní

- únor až duben
- 10 až 30 cm
- vyskytuje se ve vlhkých listnatých lesích a také jako okrasná rostlina
- vyžaduje živinami bohatou půdu
- je chráněná
- má tenké ploché stonky a úzké tmavozelené listy
- na stonku je jeden zvonkovitý květ se 6 stejně dlouhými, bílými okvětními lístky se žlutozelenou skvrnou na špičce
- pod květem se nachází nápadné kolénko

Květ bledule voní stejně intenzivně jako květ fialky. Oblíbená jarní rostlinka se do zahrad dostala z vlhkých listnatých lesů. V kultuře je doložená už v roce 1420 a ani dnes nechybí snad v žádné zahrádce. O opylení květů se starají včely a motýli. Je – li příliš chladno a hmyz se neodvažuje opustit své úkryty, může se bledule opylit sama. Kulatá semínka roznášejí mravenci. Bledule jarní patří mezi jedovaté rostliny, v cibulích i listech obsahuje alkaloidy ovlivňující srdeční činnost. Ohroženy jsou především děti.

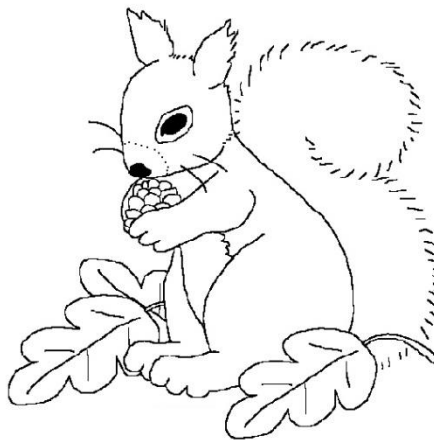
Použitý zdroj: Dreyerovi, E. a W. *Co kvete od jara do zimy*. 1. vyd. Praha: Granit, s.r.o., 2003. ISBN 80-7296-024-5.

Ze světa zvířat

Veverka obecná

V celé České republice a na Slovensku v lesích všech typů, v parcích, na hřbitovech a ve velkých zahradách se můžeme potkat s veverkou. Lze ji vídat i na městských sídlištích, pokud jsou tam stromy. Poněvadž je to denní savec, můžeme ji snadno pozorovat. Na sněhu v zimě lze veverku poznat podle charakteristických stop s otisky tlapek vedle sebe. Je to tím, že veverka po zemi neběhá, ale poskakuje. Zbarvení je proměnlivé, na hřbetě rezavé, hnědé nebo černé, na bříše obvykle bílé. Někdy se liší i u mláďat z téhož vrhu. Rezavé veverky jsou častější v nížinách, tmavé veverky v horách. Na zimu dostává srst šedý odstín a štětičky na uších dorůstají do větší délky.

Veverky kromě doby rozmnožování žijí samotářsky a většinu času tráví na stromech. Po kmenech šplhá šroubovitě a dobře skáče z větve na větev, až do vzdálenosti 4 m. ocas používá jako kormidlo i padák. V korunách si buduje hnízdo z větvíček a listů nebo používá stará hnízda vran a jiných velkých ptáků, méně často dutiny stromů. V létě má několik hnízd k přenocování, samice ve hnízdě také odchovává mláďata. Zimní hnízdo je větší, kulovité a vystlané mechem, trávou nebo listím stromů. Při mrazivém počasí si veverka udržuje uvnitř teplotu kolem 10 °C nebo i vyšší. Živí se semeny listnatých i jehličnatých stromů, plody, pupeny, letorosty a krou dřevin, příležitostně houbami, hmyzem a ptačími vejci. Na zimu si dělá zásoby potravy v dutinách nebo v zemi. Samice má dva vrhy, první v únoru a březnu, druhý v létě, někdy ještě třetí vrh v srpnu. V jednom vrhu je nejčastěji 3 – 5 mláďat, která se osamostatní po 8 týdnech. V přírodě se veverky dožívají nejvýše 6 let, v zajetí až 10 let.

i-creative.cz

Použitý zdroj: Dungel, J. Gaisler, J. *Atlas savců*. 1. vyd. Praha: Academia, 2002. ISBN 80-200-1026-2.

TEST: Jak znáte české pohádky?

Jan Jakub Čáp ze třídy 4. A pro vás vybral pohádkový test.
Znáte všechny správné odpovědi?

1. **Kravec Jiřík z Erbenovy Zlatovlásky musel svoji milovanou princeznu poznat mezi:**
 - a. Deseti holubicemi
 - b. Třemi začarovanými vílami
 - c. Dvanácti zahalenými pannami
2. **Krakonoš z Krkonošských pohádek má pomocníka v jednom šikovném zvířátku. Je to:**
 - a. Liška
 - b. Zajíc
 - c. Sojka

3. **Co musela vypít čarodějnice Saxana, aby se stala normální dívkou?**
 - a. Živou vodu
 - b. Kobydí mléko
 - c. Odvar z babského ucha

4. **Kdy si má přijít čert pro sedláka Čuperu v pohádce Jana Wericha z knížky Fimfárum?**
 - a. Až naprší a uschne
 - b. Až opadá listí z dubu
 - c. Až budou padat trakaře

5. **Jakou lahůdku se snažila vymámit kmotra liška z pana Řezníka Špejlíka?**
- a. Jitrnice
 - b. Šunku
 - c. Buřty

6. **Jak se jmenuje sova v pohádce Tři oříšky pro Popelku?**
- a. Rozárka
 - b. Bětka
 - c. Boženka
7. **Kdo napsal předlohu k pohádkovému filmu Tři veteráni?**
- a. Hynek Bočan
 - b. Jan Werich
 - c. Zdeněk Svěrák

8. **Kdo hrál čerta v pohádce Anděl Páně?**
- a. Jiří Dvořák
 - b. Ondřej Vetchý
 - c. Ivan Trojan
9. **Co mají společného pohádky Byl jednou jeden král a Pyšná princezna?**
- a. Režiséra – je jím Bořivoj Zeman
 - b. V obou si zahrál Jan Werich
 - c. Obě jsou černobílé

Použitý zdroj: www.tyden.cz

Z literárního koutku

Jan Neruda

(1834 – 1891)

Od dětství byl spjat s pražskou Malou Stranou. Zkusil několik zaměstnání, ale brzy se stal novinářem, jímž zůstal po celý život. S Vítězslavem Hálkem založil a vydával časopis Květy. Společně s Hálkem byl také hlavním organizátorem prvního svazku almanachu Máj v roce 1858 a vůdčí postavou májovců. První svou sbírku poezie vydal jako čtyřiatvacetiletý – Hřbitovní kvítí 1858. Dalším jeho dílem je Kniha veršů z roku 1868. O deset let později vydává Písně kosmické, sbírku, která se rázem stala populární. Dále napsal sbírku Prosté motivy 1883, Balady a romance 1883 a Zpěvy páteční 1896.

Pro Nerudu básníka nelze ovšem přehlédnout Nerudu prozaika, autora Arabesek a Povídek malostranských (1864, 1878). Knih, které dosud překvapují čtenáře svou svěžestí, přesností povahokresby, citlivým pozorováním a lidskou moudrostí....

Použitý zdroj: Chaloupka, O. *Příruční slovník české literatury*. 1. vyd. Brno: Kma, s.r.o., 2007. ISBN 978-80-7309-463-8.

Přivedla žebráka na mizinu

Chci psát událost smutnou, ale hledí mně do ní co veselá iniciálka obličej pán Vojtíškův. Obličej tak zdravě svítivý a do červena lesklý jako nedělní pečínka, politá čerstvým máslem. A takhle k sobotě – pan Vojtíšek holil se jen v neděli - , když už mu bílé vousy po kulaté bradě zas řádně vyrazily a jako hustá smetana se skvěly, zdál se mně být ještě hezčí. Také vlasy jeho se mi líbily. Neměl jich mnoho, začaly pod okrouhlou pleší na skráních a byly už přesedly, ne více stříbrny, nýbrž již až lehýnce zas do žluta, ale byly jako hedváb a vlály tak hebce kolem hlavy. Pan Vojtíšek nosil totiž čepici vždy jen v ruce a pokryl se, leda když měl přejít prostorou sluncem příliš praženou. Vůbec se mně pan Vojtíšek líbil velmi, jeho modré oči zářily tak upřímně, celá jeho tvář byla jakoby kulatým, upřímným okem.

Pan Vojtíšek byl žebrák. Čím byl předtím, to nevím. Ale žebrákem musil být dle toho, jak byl po Malé Straně znám, již dlouho, a podle svého zdraví mohl jím být ještě dlouho, vypadal jako buk. Jak byl té doby stár, tak asi vím. Jednou jsem ho viděl, když vybelhav se drobným krůčkem svým po Svatojanském vrchu vzhůru do Ostruhové ulice, přistoupil k policajtu panu Šimrovi, který opřen o zábradlí pohodlně se tu slunil. Pan Šimr, to byl ten tlustý pan policajt. Tak tlustý, že šedivý jeho frak byl pořád na puknutí a hlava jeho odzadu vypadala jako několik jitrnic, vypocujících sádlo – račte odpustit. Lesklá přilba kývala se mu na velké hlavě při každém pohnutí, a když se rozběhl za některým tovaryšem, který bez ostychu a proti všem zákonům přes ulici si přešel s hořící dýmkou v ústech, muil pan Šimr přilbu honem vzít do hrsti. Tu jsme se pak my děti smály a tančily po jedné noze, ale jakmile se na nás podíval, hned zas jakoby nic. Pan Šimr byl Němec ze Šluknova, žije-li dnes ještě – doufám v boha, že ano – sázím se, že mluví posud a zrovna tak špatně česky jako tenkrát. Nu a vidíte, říkal, já se tomu naučil za rok.

Pan Vojtíšek vzal tenkrát modrou svou čepici pod levé rameno a vjel pravicí hluboko do kapsy dlouhého, šedivého svého kabátu. Přitom pozdravil zívajícího pana Šimra slovy „Pomáhej pánbůh!“ a pan Šimr salutoval. Šťastně pak vylovil pan Vojtíšek skromnou svou tabatěrku z březové kůry, vytáhl za kožené poutko svrchní dno z ní a podal panu Šimrovi. Pan Šimr si šňupnul a pravil: „Už jsou voni taky asi hezky starej. Kolikpak mají?“

Inu, usmíval se pan Vojtíšek, bude tomu už věru osmdesát let, co mne otec pro obveselení mysle na světlo vydal.

Pozorlivý čtenář zajisté se diví, že směl žebrák pan Vojtíšek mluvit s panem policajtem jen tak po sousedsku a tento že mu ani nevykal, jakž by nějakému venkovanu nebo jinému zcela mu podřízenému člověku arci najisto byl učinil. A k tomu ještě třeba si pomyslit, čím tenkrát policajt byl!

To nebylo ledabylo které číslo od jedné do šesti set, to byl pan Novák, pan Šimr, pan Kedlický a pan Weisse, kteří v střežení naší ulice za den se vystřídali.

To byl malý pan Novák ze Slabec, který nejráději postál si před kupeckými krámy, kvůli slivovici, tlustý pan Šimr ze Šluknova, pak pan Kedlický z Vyšehradu, zamračený, ale dobrosrdečný, a konečně pan Weisse z Rožmitálu, velký, s neobyčejně dlouhými, žlutými zuby. O každém se vědělo, odkud je, jak dlouho ve vojště sloužil a kolik má dětí, na každého jsme se my sousedské děti věšely, on znal každého, muže i ženy, a matkám dovedl říci vždy, kamže se dítě jejich zaběhlo. A když roku 1844 pan Weisse následkem požáru v Renthauze vypuklého zemřel, šla mu na pohřeb celá Ostruhová ulice.

On ale nebyl pan Vojtíšek arci také obyčejným žebrákem. On si asi vlastního žebráckého zevnějšku nehleděl tak přísně, vypadal dosti čistě, alespoň na počátku téhodne, šátek na krku byl vždy pořádně uvázan, na kabátě byla sice někde záplátka, ale ne jako kus přibitého plechu a také ne z příliš různobarvé látky. Za týden prožebal se vždy celou Malou Stranou. Měl všude přístup, a jakmile zaslechla hospodyně venku jeho měkký hlas, nesla mu hned ochotně svůj trojník. Trojník, půl dobráku, to bylo tenkrát dosti mnoho. Od rána žebal až k polednímu, pak si zašel k Sv. Mikuláši na půldvanáctou. Zde u kostela nežebal nikdy, ba on dřepících zde žebraček ani si nevšimnul. A pak si zašel někam se najíst, věděl, kde po řadě mu nechají plný hrnek od oběda. Bylo cos volného a klidného v celém jeho bytí a konání, něco takového, co as Storma přimělo k jeho dojemně komickému výroku: „Ach konnt ich betteln gehn uber die braune Haid!“

Jen hostinský v našem domě, pan Herzl, mu nedal nikdy trojníku. Pan Herzl byl muž trochu dlouhý, trochu skoupý, ale takto ušel. Místo penízu přesypal mu z piksly své vždy trochu tabáku. Tu pak – bylo to vždy v sobotu – měli po každé stejný rozhovor.

„Ach, ach, pane Vojtíšku, máme to zlé časy.“

„Baže máme, a nebudou lepší, dokud si zámecký lev nesesedne na vyšehradskou houpačku.“

Mínil lva na svatovítské věži. Přiznám se, že mně to tvrzení páně Vojtíškovy vrtávalo mozky. O tom jsem slušným způsobem a co rozumný mladý muž – byl jsem tenkrát již osm let stár – ovšem nemohl pohybovat ani na okamžik, že zmíněný lev může právě tak jako já o pouti jít přes Kamenný most až na Vyšehrad a zde si také sednout na známou krouživou houpačku. Ale jakže z toho mají vzejít lepší časy, to jsem nechápal.

Byl překrásný den červnový. Pan Vojtíšek vyšel z kostela sv. Mikuláše, posadil si čepici na hlavu, co ochranu proti sálajícímu slunci, a šel pomalu přes nynější

Štěpánské náměstí. U sochy sv. Trojice se zastavil a usedl na schod. Kašna za ním zvučně šplounala, slunce hrálo, bylo tak příjemno! Patrně obědval dnes někde, kde stolovali až po dvanácté.

Sotva si byl usedl, zvedla se jedna ze žebraček od dveří mikulášského kostela a šla tímž směrem. Té říkali „baba miliónová“. Jiné žebračky slibovaly, že pánbůh darovanou jim almužnu zaplatí stotisíckrát, ona šla hned do miliónů a miliónů, proto také paní oficiálka Hermannová, která chodila ke všem licitacím po Praze, dávala almužnu jí jedině. Miliónová šla rovně kdy chtěla a kulhala kdy chtěla. Teď šla rovně a přímo k panu Vojtíškovi u sochy. Plátěné suknice se jí kolem suchých hnátů plandaly skoro bez zašustění, do čela silně stažená modrá plachetka kývala se nahoru dolů. Její obličej byl mně vždy děsně protivný. Samá drobná vráska jako tenounké nudličky, sbíhající se ke špičatému nosu a ústům. Oči její byly žlutozelené jako u kočky.

Přistoupila až poblíž pana Vojtíška. „Pochválen buď pán Ježíš Kristus,“ zašpoulila ústa.

Pan Vojtíšek kývnul na znamení, že souhlasí.

Miliónová usedla na druhý konec schodu a kejchla. „Br!“ podotkla, „já nemám slunce ráda, když na mne svítí, musím kejchat.“

Pan Vojtíšek nic.

Miliónová stáhla plachetku nazad a bylo vidět celý její obličej. Očima mhourala jako kočka v slunci, teď byly zavřeny, teď zasvítily pod čelem jako dva zelené body. Ústa její stále sebou škubala, když se odevřela, bylo vidět napřed nahoř jediný zub, celý černý.

„Pane Vojtíšku“, začala zas, „pane Vojtíšku, já vždycky říkám, kdybyste chtěl!“

Pan Vojtíšek mlčel. Obrátil jen obličej k ní a díval se na ústa.

„Vždycky říkám: ano, kdyby pan Vojtíšek chtěl, ten by nám moh povědít, kde jsou dobří lidé.“

Pan Vojtíšek nic.

„Copak se tak upřeně na mne díváte?“ ptala se Miliónová po chvílce. „Copak je na mně?“

„Ten zub! – Divím se, proč máte ten jeden zub!“

„Ach ten zub!“ vzdychla a pak dodala: „To víte, že ztráta zubu znamená vždy ztrátu jednoho dobrého přítele. Už jsou všichni v hrobě, kdož mně přáli a se mnou to upřímně mínili, - všichni. Jen jeden ještě zbyl – ale nevím o něm – nevím, kde je ten

dobrý přítel můj, kterého mně milostivý bůh postavil ještě na cestu života. Ach bože, já jsem tuze opuštěná!“

Pan Vojtíšek hleděl před sebe a mlčel.

Něco jako úsměv, jako radost přelítlo obličejem žebraččiným, ale bylo to ošklivé. Sešpičatila ústa, celý obličej jaksi se jí stáhnul do rtů jako do šťopky.

„Pane Vojtíšku!“

„Pane Vojtíšku, my dva bychom mohli být ještě šťastni. – Tadyhle se mně pořád o vás zdálo, já myslím, že pánbůh tomu tak chce. – Vy jste tak samotný, pane Vojtíšku, nikdo vám neposlouží. – Vy máte všude přízeň, máte tuze moc dobrých lidí. – Vidíte, já bych se k vám přistěhovala. Kus peřin mám-. „

Pan Vojtíšek mezitím pomalu vstával. Už tu stál rovně a pravicí si narovnával kožené stínidlo své čepice. „Radš utrejch!“ vyhrknul konečně a obrátil se bez pozdravu.

Kráčel pomalu k Ostruhové ulici. Dvě zelené koule svítily za ním, až zmizel za rohem.

Pak si Miliónová stáhla plachetku až po bradu a seděla dlouho nepohnutě. Snad usnula.

Divné zvěsti začaly se najednou šourat Malou Stranou. A koho se dotkly, škrabal se za uchem. „Pan Vojtíšek“, znělo to často v rozpravách a za chvíli zas jsi slyšel: „Pan Vojtíšek“.

Brzy jsem zvěděl všeho. Pan Vojtíšek prý nebyl ani chud. Pan Vojtíšek prý měl tam za vodou, na Františku, dva domy. To prý ani není pravda, že bydlí pod Hradem někde v Brusce.

Blázny si dělal z dobrých malostranských sousedů. A po tak dlouho!

Nastala rozhořčenost. Mužští se zlobili, cítili urážku, styděli se, že byli lehkověrní.

„Darebák“, pravil jeden.

„Je pravda“, rozumoval druhý, „viděl ho někdo žebrat v neděli? To byl nejspíš doma, ve svých palácích, a jedl pečeně.“

Ženské ještě váhaly. Dobrá tvář páně Vojtískova zdála se jim přec příliš upřímna.

Ale přišel dodatek zvěsti. On prý má také dvě dcery a ty prý dělají slečny. Jedna prý má lajtnanta a druhá chce jít k divadlu.

Nosí jen samé rukavičky a jezdí do Stromovky. To rozhodlo i u ženských. Takřka ve dvakrát čtyřicet hodinách byl osud páně Vojtíškových zjinačen. Všude ho ode dveří odbývali, že jsou zlé časy. Kde míval obědy, slyšel, že dnes nic nezbylo, nebo: „Jsme chudí, měli jsme jen hrách, to není pro vás.“ Uličníci kolem něho poskakovali a pokřikovali: „Domácí pán! Domácí pán!“

Byl jsem v sobotu před domem a viděl blížícího se pana Vojtíška. Pan Herzl stál jako obyčejně v bílé své zástěře mezi domem, opřen o kamennou veřej. Mimovolně, v nevysvětlitelném strachu jakéms jsem veběhl do domu a skryl se za silná vrata. Kolem stěží viděl jsem blížícího se pana Vojtíška dobře.

Čepice se mu v rukou třásla. Nepřicházel s jasným úsměvem jako jindy. Hlava byla sklopena, nažloutlé vlasy zcuchány. „Pochválen buď pán Ježíš Kristus“, pozdravoval obyčejným hlasem. Přitom se mu hlava povznesla. Tváře jeho byly bledy, oko jakoby dřímotou potaženo.

„To je dobře, že jdete“, mýnil pan Herzl. „Pane Vojtíšku, půjčte mně dvacet tisíc. Nebojte se, že přijdete o ně, budou na dobré hypotéce. Mohl bych teď koupit dům tady vedle U labutě.“

Nedomluvil.

Panu Vojtíškovu vyhrnuly se slzy náhle proudem. „Vždyť jsem – vždyť jsem“, zavzlykal, „já byl po celý život tak poctivý.“

Potácel se přes ulici a sklesl u zdi pod zatáčkou k Hradu. Hlavu položil na kolena a štkal hlasitě.

Vrazil jsem do pokoje k rodičům, třesa se na celém těle. Matka stála u okna a dívala se přes ulici. Ptala se: „Copak mu řekl pan Herzl?“

Hleděl jsem upřeně oknem tam na plačícího pana Vojtíška.

Matka vařil právě svačinu, ale každý okamžik přistoupila také k oknu, vyhlédla ven a zavrtěla hlavou.

Najednou vidí, že pan Vojtíšek pomalu se zdvihá. Rychle ukrojila krajíc chleba, položila jej na hrnek s kávou a spěchala ven. Volala, kývala s prahu, pan Vojtíšek neviděl a neslyšel. Šla až k němu a podávala mu hrnek. Pan Vojtíšek díval se němě na ni. „Zaplať pánbůh“, zašeptal konečně a pak dodal: „Ale teď nemůžu nic polknout.“

Víc pan Vojtíšek po Malé Straně nežebral. Za řekou ovšem také nemohl chodit od domu k domu, neznali ho tam lidé a neznali policajti. Usadil se na Křížovnickém plácku u podloubíčka klementinského, zrovna naproti vojenské strážnici, která stávala u mostu. Vídal jsem ho tam po každé, když jsme v prázdné čtvrtce odpůdne zašli si na Staré Město podívat se na výlohy ryneckých kněhkupců.

Čepice ležela před ním dnem na zemi, hlava byla vždy svěšena k prsoum, v rukou držel růženec, nevšímal si nikoho. Pleš, tváře, ruce neleskly a nečervenaly se více jako před nedávnem, sežloutlá kůže se byla scvrkla do šupinatých vrásek. Mám, nemám to říci? – ale proč bych to neřekl, že jsem se netroufal přímo k němu, že jsem se plížil vždy kolem piliře, abych mu mohl čtvrtě své jmění, šajnový groš, odzadu hodit do čepice a pak rychle utéci.

Pak jsem ho potkal jednou na mostě, vedl ho policajt na Malou Stranu. A pak jsem ho nespátřil už nikdy.

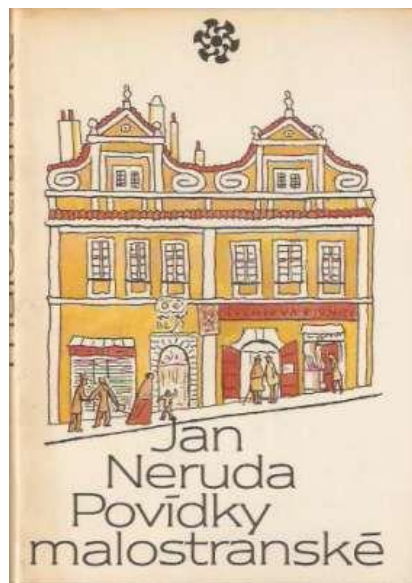
Bylo mrazivé únorové jitro. Venku ještě šero, okno samý tlustý, květnatý led, v němž se oranžově odrážel svit z protějších kamen. Před domem zaharašil vozík a zaštěkali psi.

„Doskoč mně pro dva žejdlíky mlíka,“ velela matka. „Ale zaobal si krk.“

Venku stála mlíkařka na vozíku a za vozíkem stál policajt pan Kedlický. Kus lojové svíčky svítil tiše v čtyřhranné, skleněné lucerně.

„Cože, pan Vojtíšek?“ ptala se mlíkařka a ustála ve vrtění vařečkou. Ono bylo mlíkařkám sice ouřadně zapovězeno užívat vařečky na děláni smetanové parády, ale pan Kedlický byl muž dobrosrdečný, už jsem to řekl.

„Ano“, odpověděl, „našli jsme ho po půlnoci na Oujezdě vedle kanonýrských kasáren. Byl nadobro zmrzlý a dali jsme ho do umrlčí komory ke Karmelitánům. Měl jen rozedraný kabát a kalhoty, ani košile neměl.“

Použitý zdroj: Neruda, J. Povídky malostranské. Bratislava: Mladé letá, 1962.

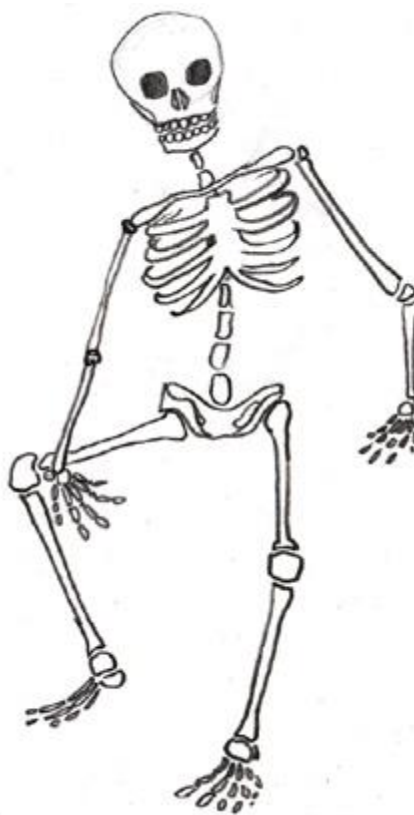
Péče o zdraví

Strava pro zdravé kosti

Zdravé kosti a klouby jsou nezbytným požadavkem pro zdravý život. Určité potraviny obsahují suroviny, ze kterých se kosti tvoří, a proto ovlivňují jejich růst v dětství a přispívají k udržování zdravých kostí a kloubů i v dospělosti. Jiné potraviny, jako je například cukr, mohou činit pravý opak, neboť za určitých okolností snižují obsah minerálů a zvyšují nebezpečí lomivosti kostí v pozdějším věku.

Kosti u dětí

Některé živiny jsou pro zdravý vývoj u dětí nezbytné. Vápník je snad pro stavbu kostí nejdůležitější, je proto nutné zajistit jeho dostatečný přísun ve výživě. Dobré zdroje představuje mléko a mléčné výrobky. Hořčík je další minerál nezbytný pro výstavbu zdravých kostí. Dostatek obou minerálů je například v listové zelenině, sardinkách, makrelách, mořských plodech a sezamových semínkách. Cukr a perlivé nápoje byste měli omezovat na minimum, protože způsobují velké ztráty vápníku.

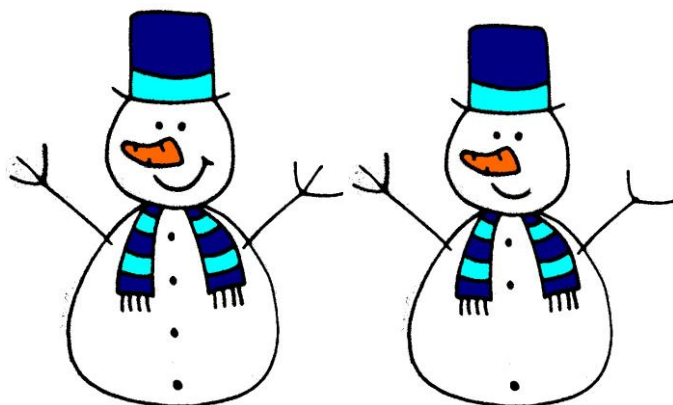

Použitý zdroj: Briffa, J. *Zdravě jíst*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2000. ISBN 80-7202-598-8.

Správné řešení úkolů ze zimního čísla 2014:

Hledání rozdílů na str. 15

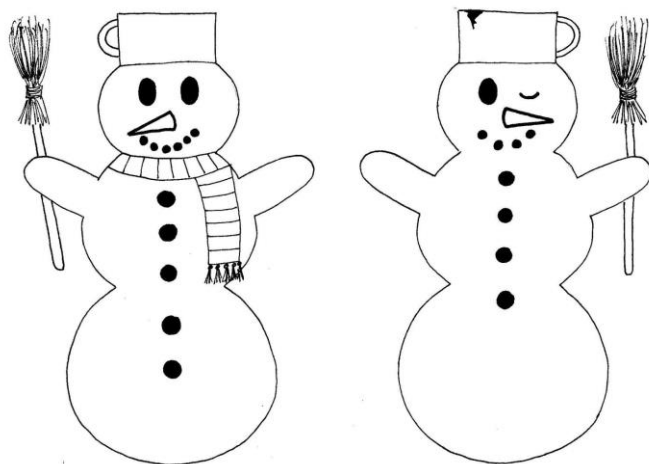
Najdete **tři** rozdíly mezi obrázky sněhuláků?

(pusa, ruka, knoflík)

Hledání rozdílů na str. 16

A nyní se pokuste najít **osm** rozdílů....

(skvrna na hrnci, ucho na hrnci, oko, otočený nos, pusa, koště v druhé ruce, chybí šála, méně knoflíků)

Kdo najde dárek na str. 16

Hádanky na str. 20

Pán je sám na opuštěném ostrově. Neumí plavat, nemá stromy, na kterých by přeplaval a nemá žádný dopravní prostředek. Pevnina je 5 km od jeho ostrova. A přece s ním není konec – jak se tedy zachrání?

(počká, až voda zamrzne a na ostrov doběhne)

Stojí, stojí strom...a na tom stromě dvanáct větví. Na každé větvi čtyři hnízda. V každém hnízdě po sedmi vajíčkách. Co máme na mysli?

(kalendářní rok)

Pořád to mění tvar, ale přece je to stále kulaté....co je to? **(Měsíc)**

Čtyři rohy, žádné nohy a přece jen chaloupkou pohne. Kdo je to? **(šnek)**

Dvě oči vpředu, spoustu očí vzadu. Kdo jsem? **(páv)**

Jak se pozná šnečí samička od šnečího samečka?

(šnek je obojetník)

Kolik pohybů uděláš, když chceš dát slona do ledničky?

(uděláme tři pohyby)

A kolik, když do ledničky chceš dát nosorožce?

(čtyři, musíš přece nejdřív vytáhnout slona)

Matematická hádanka na str. 21

8	-	5	+	9	12
x		+		-	
3	x	6	+	1	19
+		/		x	
4	/	2	+	7	9
28		8		2	